

Είκοσι χρόνια αργότερα, δύο παλιότερα βιβλία της Σώτης Τριανταφύλλου συνέντευξη η γνωστή συγγραφέ

...

Media: ATHENS VOICE **Page:** 26 **Published at:** 19-10-2023
Author: **Surface:** 685.71 cm² **Circulation:** 0
Subjects:

Είκοσι χρόνια αργότερα, δύο παλιότερα βιβλία της Σώτης Τριανταφύλλου «Η φυγή» και το «Πιτσιμπούργκο» κυκλοφορούν σε ανατυπώσεις αναθεωρημένα. Πόσο έχει αλλάξει ο τρόπος που διαβάζουμε από τότε και πόσο η Σώτη; Σε μια μινι συνέντευξη η γνωστή συγγραφέας μας βάζει στο κλίμα.

της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΙΑΗ

Η νουβέλα «Η φυγή», που είχε κυκλοφορήσει το 2004 από τις εκδόσεις Μελένη, και το αφήγημα «Πιτσιμπούργκο», που είχε κυκλοφορήσει το 2006 από τις εκδόσεις Αιγιούς (Χίος), κυκλοφορούν αναθεωρημένα από τις εκδόσεις Πατάκι. Στη «Φυγή», η ιστορία τοποθετείται στη μετεμφυλιακή Φωκίδα· όσο για το «Πιτσιμπούργκο», γραμμένο σε μορφή επιστολών στη χιώτικη διάλεκτο, είναι η ιστορία του Δημοσθένη και της Ελέγκως, ενός νύμφου ζευγαριού από τη Χίο: ο Δημοσθένης έχει μεταναστεύσει στο Πιτσιμπούργκο της Πενσυλβάνια, ενώ η νεαρή γυναίκα του περιμένει στο νησί το πολυπόθητο εισιτήριο του πλοίου για να τον συναντήσει στην Αμερική. Μέσα από την αλληλογραφία τους – που χρονολογείται από τις μέρες του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου – καταγράφονται θραύσματα της μεταναστευτικής εμπειρίας στα τοπία του χάλυβα, καθώς και της τοπικής ιστορίας της Χίου.

–**Πώς ήσουν την εποχή που κυκλοφόρησε το «Πιτσιμπούργκο» και «Η φυγή»; Πού ήσουν, τι σκεφτόσουν, πώς αισθανόσουν; Τι έχει αλλάξει σήμερα;** Έγραφα τη «Φυγή» στη Νέα Υόρκη όπου εργαζόμουν εκείνη τη χρονιά. Από το Μαν-

χάτταν του 2003 σκεφτόμουν την Αμφισσα του 1951-52. Τι περίεργο... Αλλά όχι και τόσο: η οικογένειά μου έχει ρίζες στη Φωκίδα και βεβαίως έχω ακούσει τις πολύ οδυνηρές εμπειρίες των ανθρώπων από την περίοδο μετά το τέλος του εμφυλίου πολέμου. Η δική μου ζωή δεν έχει αλλάξει πολύ από το 2003· σχεδόν καθόλου δηλαδή, αν εξαιρέσεις την ηλικία που ωστόσο, προς το παρόν, δεν έχει επιφέρει ανατροπές... Κάνω πάνω κάτω τα ίδια πράγματα: ξυπνώ νωρίς και γράφω βιβλία και άρθρα· κάπου κάπου μεταφράζω κάποιο βιβλίο· έχω περισσότερους φίλους απ' όσους χωράνε στη μικρή μου ζωή· προσπαθώ να τα βγάλω πέρα όπως όλοι οι άνθρωποι. Πηγαίνω λίγο σπανιότερα στη Νέα Υόρκη και λίγο συχνότερα στο Μέμφρις του Τεννεσσί όπου περνάω δυο τρεις μήνες τον χρόνο. Το «Πιτσιμπούργκο» το έγραφα για τους χιώτες όταν μου παραπονέθηκαν σε ένα βιβλιοπωλείο ότι δεν γράφω συχνά για την Ελλάδα. Τους είπα ότι θα γράψω, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά ειδικά για τη Χίο. Και τους έκανα δώρο το βιβλιάράκι. Στην ανατύπωση, βάλωμε στο εξώφυλλο μια φωτογραφία από τον γάμο της γιαγιάς μου και του παππού μου το 1916. Μεγάλη πλάκα... Η γιαγιά με παρσόλ, μουτρωμένη... Τότε, στις φωτογραφίες δεν χαμογελούσαν όπως τώρα. Ούτε έκαναν, φυσικά, γκριμάτσες και κερατάκια στον φάκο όπως κάνω εγώ σαν να είμαι δεκάχρονο.

–**Υπάρχει κάτι κοινό που συνδέει τους ήρωες των βιβλίων σου;** Δεν το έχω καλοσκεφτεί. Πάντως, γενικά, είναι άνθρωποι που αναζητούν και που διατηρούν την αξιοπρέπεια τους· που είναι ήρωες της καθημερινότητας. Με συγκινούν πολύ οι μικροί θρίαμβοι.

–**Οι πόλεις, οι τόποι, τι ρόλο παίζουν; Με αφορμή έναν τόπο πλέκεις την ιστορία ή είναι οι άνθρωποι που σε εμπνέουν και πάνω τους στηρίζεις την μυθοπλασία;** Σίγουρα υπάρχει έντονη sense of place. Οι τόποι είναι ταυτοχρόνως χαρακτήρες των ιστοριών: η Αφρική στο «Λίγο από το αίμα σου», το Λονδίνο στο «Αλμπατρος», το Λος Άντζελες στη «Φωκική Μάρκα», το Μπρούκλιν στο «Σάββατο βράδυ στην άκρη της πόλης», η Αθήνα στο «Για την αγάπη της γεωμετρίας», η συνοικία της Φωκίδας Νέγρη στο «Άκου το λιοντάρι», η Αλάσκα στο «Γράμμα από την Αλάσκα»... Ίσως πιο χαρακτηριστική περίπτωση να είναι η Νέα Υόρκη στα «Κινέζικα κουτιά», ένα βιβλίο που έγραφα για την ίδια την πόλη στη χειρότερη χρονιά της πρόσφατης ιστορίας της, το 1989. Η το «Σικελικό ειδύλλιο» – φαίνεται από τον τίτλο... Η Σικελία, το χωριό που έχω ονομάσει Ριβοντόρο είναι driving character.

Καθώς δεν έχω σκυχία και κάθε τόσο εγκαθίσταμαι κάπου αλλού, δημιουργώ σχέσεις με διαφορετικούς τόπους: ας πούμε ότι έχω τρομερή ευχέρεια ένταξης στις πόλεις· τις οικειοποιούμαι και νιώθω άνετα παντού. Νομίζω ότι αυτό συμβάλλει στη sense of place που γίνεται φανερό στη μυθοπλασία.

–**Στην ψηφιακή εποχή θεωρείς ότι η λογοτεχνία έχει φύγει από τη «μόδα»;** Κι όμως εκδίδονται περισσότερα βιβλία από κάθε άλλη ιστορική περίοδο. Η βιομηχανία του βιβλίου είναι τεράστια ακόμα και στην Ελλάδα. Οι σημερινοί νέοι, όπως οι νέοι κάθε εποχής, δεν είναι ομοιογενής ομάδα: μερικοί διαβάζουν, άλλοι δεν διαβάζουν. Έτσι κι αλλιώς, στην ψηφιακή εποχή έχει αλλάξει ριζικά ο τρόπος με τον οποίο διαβάζουμε όλοι μας, μεγάλοι και μικροί. Νομίζω ότι το βιβλίο, και μάλιστα το βιβλίο σε χαρτί, αντέχει παρά τις τεχνολογικές και άλλες κοινωνικές εξελίξεις.

–**Ετοιμάζεις κάποιο νέο μυθιστόρημα;** Μάλιστα. Μέχρι πριν από λίγες μέρες είχε working title «Το τυφλό γουρούνι στη Δεύτερη Οδό», αλλά μάλλον δεν θα τον κρατήσω διότι τελευταία έπεσαν πολλά ζώα στους τίτλους: Μοντάρια, καρχαρίες, κοριοί... Δεν ξέρω αν πρέπει να προστεθεί κι ένα γουρούνι – και μάλιστα τυφλό. Ποια είναι η γνώμη σου; **Α**